

Läsmysteriet, Sportlov – lärarhandledning och aktivitetsbank

Innehåll

SPRÅKSTÄRKANDE INSATSER UNDER SKOLLOV OCH LÄRARHANDLEDNINGEN TILL LÄSMYSTERIET	3
LÄSMYSTERIET	4
LÄSMYSTERIET I SCHEMAT FÖR EN SKOLLOVSVECKA.....	5
KARAKTÄREN OCH BREVENS FUNKTION	6
KÖRSHEMA – EN VECKAS LOVSKOLA	7
Dag 1, måndag:	8
Dag 2, tisdag:.....	9
Dag 3, onsdag:	10
Dag 4, torsdag:	11
Dag 5, fredag:	12
ORDFLÄTAN	13
AKTIVITETSBANKEN	14

SPRÅKSTÄRKANDE INSATSER UNDER SKOLLOV OCH LÄRARHANDLEDNINGEN TILL LÄSMYSTERIET

Skolverket fick i början av 2025 i uppdrag av regeringen att genomföra en försöksverksamhet med språkstärkande insatser under skollov med fokus på intensivträning riktad mot läsning. Skolverket har gett forskargruppen Intensivsvenska vid Institutionen för svenska och flerspråkighet vid Stockholms universitet i uppdrag att ta fram och pröva en modell för språkstärkande insatser under skollov samt ge stöd till huvudmän, lärare och lärarstudenter som erbjuder språkstärkande insatser för elever i förskoleklass och i årskurs 1–6 i grundskolan eller anpassad grundskola. Material och lärarhandledningar arbetas fram i en process som pågår från september 2025 och två år framåt. Material och metoder prövas i samarbete med huvudmän, rektorer och lärare. Inför läslovet 2025, inför sportlovet, sommarlovet och läslovet 2026 samt inför sportlovet och sommarlovet 2027 publiceras nya delmaterial. I skrivande stund, 2026-02-18, har två delmaterial gjorts fritt tillgängliga: *Automatisering 1* och *Fonemdifferentiering 1* samt en första version av *Organisation, lärare och elever*, som är ett stöd till huvudman och rektor (se www.intensivsvenska.se). I ett veckoschema för läslovet och

sportlovet ingår intensivträningensformaten litterariseringsspass (littpass), fonemdifferentieringsspass (diffpass) och cirkelträningsspass (cirkelpass) som grundmetoder i undervisningen varje dag. Parallellt med intensivträningen löper det så kallade Läsmysteriet. Det är den innehållsliga röda tråden under skollovet och sätter fokus på elevernas läsförståelse. I Läsmysteriet ingår också intensivträningensmoment, då i syfte att lösa delar av mysteriet.

Den här lärarhandledningen ger en överblick av vad Läsmysteriet är, och ett exempel på hur en vecka i Läsmysteriet kan se ut. Instruktioner till alla övningar finns i aktivitetsbanken i slutet av det här dokumentet. Tanken är att du som undervisande lärare eller lärarstudent ska kunna plocka ut färdiga exempel i form av brev, arbetsmaterial och aktiviteter. Du ska också kunna använda dessa aktiviteter som förslag och inspiration till egna övningar i ett eget mysterium. Allt utskriftsmaterial hittar du i *Läsmysteriet, Sportlov – Kopieringsunderlag*.

Denna version av Läsmysteriet publiceras 2026-02-18.

LÄSMYSTERIET

Läsmysteriet är en röd tråd som löper genom den språkstärkande undervisningen under lovveckan. Det är framtaget med inspiration från Falköpings kommuns verksamhet under skollov, kallad Läsglädje, som i sin tur hämtat inspiration från Berättarministeriet. Syftet med Läsmysteriet är att på ett lekfullt sätt väcka motivation till läsning och på samma gång låta eleverna träna språkliga färdigheter. Träningen sker inom ramen för ett annat format än den intensivträning som också pågår under veckan, men krockar i moment som eleverna känner igen från litterariserings-/fonemdifferentieringspass och cirkelträningsspass.

På nästa sida finns ett typiskt skollovsschema. I det syns litterariseringspassen, cirkelträningsspassen och läsmysteriet.

Varje dag får eleverna ett brev från en karaktär som har ett problem som hen behöver hjälp med. För att få tillgång till brevet behöver eleverna först lösa en uppgift. I brevet presenteras ytterligare en uppgift där syftet är att hjälpa karaktären att hitta ett lösenord. Lösenordet för varje dag placeras in i en ordfläta, vilken i sin tur ger ett slutgiltigt lösenord i slutet av veckan när alla uppgifter är lösta. Detta firas med någon form av belöning från karaktären till eleverna, som tack för hjälpen med lösenorden.

LÄSMYSTERIET I SCHEMAT FÖR EN SKOLLOVSVECKA

måndag	tisdag	onsdag	torsdag	fredag
8.00–8.40 Introduktion till läslovet.	8.00–8.20 Tyst läsning + boksamtal i par utifrån fråge-kort.	8.00–8.20 Tyst läsning	8.00–8.20 Högläsning	8.00–8.20 Högläsning
Samling, spel-regler, namn-lekar	8.20–9.00 Litterariseringspass 2	8.20–9.00 Litterariseringspass 3	8.20–9.00 Litterariseringspass 4	8.20–9.00 Litterariseringspass 5
8.40–9.00 Litterariseringspass 1				
9.00–9.30 Rast	9.00–9.30 Rast	9.00–9.30 Rast	9.00–9.30 Rast	9.00–9.30 Rast
9.30–10.25 Cirkeltränings-pass 1 Instruktion Cirkelträning i par, 4–6 stationer	9.30–10.25 Läsmysteriet	9.30–10.10 Cirkelträningspass 2	9.25–10.00 Cirkelträningspass 3	9.30–10.00 Läsmysteriet
		10.10–10.25 Teknikträningspass	10.00–10.25 Skrivträning	10.00–10.25 Teknikträningspass 2
10.30 Lunch / Rast	10.30 Lunch / Rast	10.30 Lunch / Rast	10.30 Lunch / Rast	10.30 Lunch / Rast
11.20–11.50 Starta läs-mysteriet	11.20–11.50 Skrivträning	11.20–11.50 Skrivträning	11.20–11.50 Läsmysteriet	11.20–11.45 Avsluta läsmysteriet, cirkeltränings-pass 4
11.50–12.00 Avsluta undervisning	11.50–12.00 Avsluta undervisning	11.50–12.00 Avsluta undervisning	11.50–12.00 Avsluta undervisning	11.45–12.00 Vad har vi gjort? Vad har vi lärt oss?

KARAKTÄREN OCH BREVENS FUNKTION

I det här Läsmysteriet är karaktären Superhjälten Sune. Under sportlovet vill Sune testa olika sporter som förekommer i vinter-OS. Under veckan kommer eleverna att få dagliga brev från Sune där han berättar om sina sportäventyr, men framför allt om de uppgifter han behöver hjälp med för att kunna genomföra sina sportäventyr. I varje brev ber Sune om hjälp att lösa en uppgift för att få tillgång till dagens lösenord. Uppgifterna är på olika sätt språkinriktade.

Totalt samlar eleverna under veckan in fem lösenord. Dessa placeras sedan in i en ordfläta, vilken i sin tur innehåller Läsmysteriets lösenord. Först när ordflätan är löst har Sune fått testa alla vintersporter och han svarar med ett brev där han tackar för all hjälp han fått under veckan.

Breven hittar du i kopieringsunderlaget, redo att skrivas ut och läsas upp i helklass. Instruktioner till vilken uppgift som gäller för vilken dag framkommer i körschemat nedan. Instruktioner till varje uppgifts genomförande återfinns i aktivitetsbanken längst ner i det här dokumentet. Varje ord är en lösning på ett sportrelaterat problem som Sune har.

1.							s	k	i	d	a		
2.			s	t	a	f	e	t	t				
3.					l	a	g	s	p	o	r	t	
4.						m	e	d	a	l	j		
5.		v	a	n	t	a	r						

Figur 1. Ordfläta för sportlovet 2026.

KÖRSHEMA – EN VECKAS LOVSKOLA

Här nedan följer ett exempel på hur Läsmysteriet kan implementeras under en sportlovsvecka. Lösenordet för lovveckan är SEGER. Varje dag får eleverna en bokstav som sätts in i ordflätan, och tillsammans bildar bokstäverna veckans lösenord. Varje dag har också ett eget lösenord. Dessa är *skida*, *stafett*, *lagsport*, *medalj* och *vantar*. Här ges också exempel på hur breven kan vara formulerade.

Varje brev hänvisar till en övning i aktivitetsbanken (se sidan 14–27). Valet av aktivitet kan varieras beroende på var du anser att eleverna ligger nivå- och intressebaserat.

Breven hittar du även i kopieringsunderlaget i bilaga 1. De är redo för utskrift.

Dag 1, måndag:

Brev 1

Hej och hallå där!

Jag heter Sune och jag är en superhjälte. Jag har tittat på vinter-OS i många år och vill testa alla sporter! Idag ska jag tävla i längdskidor. Men jag har tappat bort något viktigt inför tävlingen. Med dagens lösenord kan jag säkert hitta det. Kan ni hjälpa mig att hitta lösenordet? När ni har hittat dagens lösenord kan ni skriva det i ett brev till mig, och berätta lite om er själva.

Supersnabba superhälsningar från SuperSune!

Tid att avsätta till läsmysteriet: 25 minuter (10 min. Bokstavsjakten; 5 min. läsa brevet; 10 min. Ordrebus)

Aktivitet för att låsa upp brevlådan: Bokstavsjakten (se sidan 18 i aktivitetsbanken nedan).

Aktivitet för att få dagens lösenord: Ordrebus (se bilaga 9 i kopieringsunderlaget. Lösenordet ges inte i rebusen, utan blir tillgängligt som belöning efter löst uppgift).

Extra aktivitet: Skriva brev till superhjälten Sune.

Dagens lösenord: *SKIDA*

Dag 2, tisdag:

Brev 2

Hej alla superstjärnor!

Tack för era fina brev, och tack för att ni hittade det första lösenordet! Längdskidor var kul, och bakom en gran hittade jag en saga. Dock tycker jag att det saknas några ord. Jag tror att det är dagens lösenord! Kan ni hjälpa mig hitta orden som saknas? Då kan jag säkert lista ut vilken sport jag ska testa idag!

Superhälsningar från SuperSune!

Tid att avsätta till läsmysteriet: 30 minuter (10 min. Rim; 5 min. läsa brevet; 15 min. Luckläsning)

Aktivitet för att låsa upp brevlådan: Rim, bilaga 8 i kopieringsunderlaget.

Aktivitet för att få dagens lösenord: Luckläsning, se bilaga 5 i kopieringsunderlaget. Lösenordet ges inte i luckläsningen, utan blir tillgängligt som belöning efter löst uppgift.

Dagens lösenord: *STAFETT*

Dag 3, onsdag:

Brev 3

Halloj allihopa!

Tack för hjälpen igår! Det var jättekul att tävla i stafett, och mitt lag vann! Jag vill fortsätta tävla med mina nya vänner. De väntar i träningslokalen, men jag behöver ett lösenord för att komma in. De verkar gömma sig i några gåtor. Kan ni lösa gåtorna, och få fram lösenordet?

Superhälsningar från SuperSune!

Tid att avsätta till läsmysteriet: 30 minuter (10 min. Vilket ska bort?; 5 min. läsa brevet; 15 min. Gåtor, ordfläta)

Aktivitet för att låsa upp brevlådan: Vilket ska bort? Ord – se bilaga 7a i kopieringsunderlaget. Bokstäver – se bilaga 7b i kopieringsunderlaget.

Aktivitet för att få dagens lösenord: Gåtor, ordfläta – se bilaga 6 i kopieringsunderlaget. Lösenordet ges i den lösta ordflätan.

Dagens lösenord: *LAGSPORT*

Dag 4, torsdag:

Brev 4

Heeej alla superungar!

Tack för hjälpen med gårdagens lösenord! Jag tränade stenhårt med mitt lag hela dagen. Nu är jag både trött och kall, och skulle behöva vila lite. Kan ni inte skriva några sagor till mig, så att jag kan få lite energi?

Superhälsningar från SuperSune!

Tid att avsätta till läsmysteriet: 35 minuter (10 min. Vokaltelegrafan; 5 min. läsa brevet; 20 min. Luckskrivning – ordklasser eller Vokalsaga)

Aktivitet för att låsa upp brevlådan: Vokaltelegrafan – se sida 15 i aktivitetsbanken nedan.

Aktivitet för att få dagens lösenord: Luckskrivning – ordklasser – se bilaga 2 i kopieringsunderlaget. Vokalsaga – se bilaga 3 i kopieringsunderlaget. Lösenordet ges inte i Luckskrivningen, utan blir tillgängligt som belöning efter löst uppgift.

Dagens lösenord: *MEDALJ*

Dag 5, fredag:

Brev 5

Hallå i skidbacken!

Tack för era fina sagor! Jag gav mig ut i snön igen och hittade ett väldigt mystiskt meddelande. Det är fullt av både bilder och bokstäver. Kan ni hjälpa mig lösa rebusen? Då hittar vi nog nästa lösenord!

Superhälsningar från SuperSune!

Tid att avsätta till läsmysteriet: 35 (5 min., Finn fem fel; 2 x 5 min. läsa brevet; 20 min. Rebus) + tid för fika/belöning

Aktivitet för att låsa upp brevlådan: Finn fem fel – se bilaga 10 i kopieringsunderlaget.

Aktivitet för att få dagens lösenord: Rebus – se bilaga 4a för enklare och 4b för svårare version i kopieringsunderlaget.

Dagens lösenord: *VANTAR*

Nu har eleverna hittat alla lösenord för veckan och kan således lösa ordflätan. Lösenordet som göms i ordflätan är SEGER. När lösenordet är knäckt får eleverna det sjätte och sista brevet. Där tackar hjälten för all hjälp och ger eleverna belöning för deras insatser under veckan (till exempel en bok, fika eller medalj).

Brev 6

Hej världens bästa superungar!

Tack för all hjälp under veckan! Nu har jag äntligen fått testa på lite vintersport. Som tack för er hjälp har jag ordnat en liten present till er.

Varma vinterkramar från SuperSune!

ORDFLÄTAN

Varje dag låser eleverna upp ett ord som placeras in i ordflätan. Ordet är antingen lösningen på dagens uppgift eller belöningen för avklarad uppgift. Här nedan finns ett färdigt exempel på en ordfläta med fem rader, vilket motsvarar ett ord per dag. En tom mall av ordflätan hittar du i bilaga 11 i kopieringsunderlaget.

1.							s	k	i	d	a		
2.			s	t	a	f	e	t	t				
3.					l	a	g	s	p	o	r	t	
4.						m	e	d	a	l	j		
5.		v	a	n	t	a	r						

AKTIVITETSBANKEN

Följande aktiviteter är framtagna i syfte att på ett lekfullt sätt öva de fyra språkliga färdigheterna. I tabellen framgår uppskattad tidsåtgång för förberedelser och genomförande, vilket material som behövs och förslag på gruppindelning. Vidare finns instruktioner till förberedelser och genomförande samt till aktivitetens funktion i läsmysteriet. I aktivitetsbanken finns ibland hänvisningar till färdigt material. Dessa finns samlade som bilagor i Läsmysteriets kopieringsunderlag.

Vi uppmuntrar att du som pedagog anpassar aktiviteterna efter din elevgrupp genom att till exempel förkorta ordlistor eller genom att välja andra sagor. De sagor som hittas i kopieringsunderlaget är valda för att de är tillgängliga utan copyright, men kan bytas ut till andra texter. Vissa aktiviteter används explicit i Läsmysteriet, och andra kan du hämta inspiration från i utformningen av ett eget läsmysterium.

Aktivitetsbanken innehåller följande aktiviteter:

Vokaltelegraf	s. 15
Ordormen	s. 16
Brev till karaktären	s. 17
Bokstavsjakten	s. 18
Luckskrivning	s. 19
Vokalsagan	s. 20
Rebus	s. 21
Luckläsning	s. 22
Gåtor	s. 23
Vilket ska bort?	s. 24
Rim	s. 25
Ordrebus	s. 26
Finn fem fel	s. 27

Aktivitet	Vokaltelegrafan
Tidsåtgång – förberedelser	–
Material	Fonemdifferentiering 1
Tidsåtgång – genomförande	Öppet
Gruppindelning	Helklass eller mindre grupper
Instruktioner	<p>Under:</p> <p>Alla elever tilldelas ett vokalljud med tillhörande rörelse, se <i>Fonemdifferentiering 1</i>. Övningen går ut på att eleverna ska skicka rörelsen och ljudet vidare till varandra. En elev börjar med att säga sitt tilldelade vokalljud och göra sin rörelse, för att sedan göra en annan elevs vokalljud och rörelse. Nu är det den elevens tur att utföra sitt ljud och rörelse för att sedan skicka vidare till en annan elev genom att göra den elevens ljud och rörelse. Man får inte skicka tillbaka till den man precis har fått passningen från. Det gäller att hålla upp ett jämnt tempo under övningen.</p> <p>En enklare nivå: För att göra övningen enklare kan du dela in eleverna i mindre grupper, som står i mindre cirklar. På så sätt får de färre vokalljud och rörelser att ha koll på.</p> <p>En svårare nivå: Om övningen är för enkel för eleverna kan ni tilldela varje plats i cirkeln ett vokalljud med tillhörande rörelse. Bestäm också en start i cirkeln – dit vill eleverna nå! Om man misslyckas att ta emot passningen och föra den vidare i ett jämnt tempo måste man ställa sig sist i cirkel. Alla som då stod efter i cirkeln flyttar upp ett steg och får därmed ett nytt vokalljud och en ny rörelse, eftersom det är platsen i cirkeln som är tilldelad vokalljudet. I denna svårare version bör eleverna vända sig mot och ha ögonkontakt med den elev de skickar vidare till.</p> <p>Funktion i Läsmysteriet: Genomför leken en viss mängd gånger/en viss tid för att låsa upp dagens lösenord/brev.</p>
Färdigheter	Tala, lyssna, fonemdifferentiering

Aktivitet	Ordormen
Tidsåtgång – förberedelser	–
Material	–
Tidsåtgång – genomförande	Öppet
Gruppindelning	Helklass
Instruktioner	<p>Under:</p> <p>Pedagogen säger ett ord på ett tema. En elev säger ett ord som börjar på samma bokstav som föregående ord slutade på. Detta upprepas enligt samma mönster genom hela klassen. Pedagogerna avslutar Ordormen.</p> <p>Funktion i Läsmysteriet:</p> <p>Ordormen måste genomföras för att dagens ord ska bli tillgängligt. Pedagogerna avgör hur många rundor som ska genomföras i klassen.</p>
Färdigheter	Tala

Aktivitet	Brev till karaktären
Tidsåtgång – förberedelser	–
Material	Papper, pennor, kuvert
Tidsåtgång – genomförande	10–20 minuter
Gruppindelning	Individuellt
Instruktioner	<p>Före: Plocka fram papper, pennor, kuvert</p> <p>Under: Pedagogen visar vad brevet ska innehålla genom att skriva upp punkter på tavlan. Eleverna skriver sedan varsitt brev till karaktären och ritat eventuellt bilder. Om det finns klistermärken kan de sättas på kuverten som frimärken.</p> <p>Funktion i Läsmysteriet: Aktiviteten fungerar bra som introduktion till mysteriet och för att skapa en relation till karaktären. Aktiviteten ger inget ord, utan blir en bonusövning.</p>
Färdigheter	Skriva

Aktivitet	Bokstavs jakt
Tidsåtgång – förberedelser	10 minuter
Material	Post-it-lappar
Tidsåtgång – genomförande	<5 minuter
Gruppindelning	Helklass eller i grupper. <u>Grupper:</u> Färgkoda post-it-lapparna. En färg per grupp.
Instruktioner	<p>Före: Bestäm ett ord/en mening som ska bildas av post-it-lappar. Skriv bokstäverna i ordet på post-it-lappar. Var noga med versaler och gemener. Placera ut dem lagom gömt i lokalen.</p> <p>Under: Eleverna letar efter post-it-lapparna. Pedagogerna samlar in lapparna och placerar sedan dessa huller om buller på tavlan. Eleverna och pedagogerna hjälps åt att bilda rätt ord/mening.</p> <p>Funktion i Läsmysteriet: Ordet/meningen som bildas kan vara dagens lösenord eller låsa upp dagens ord/brevlådan.</p>
Färdigheter	Läsa, skriva

Aktivitet	Luckskrivning
Tidsåtgång – förberedelser	10 minuter
Material	Text med luckor, ordlistor med substantiv, adjektiv, adverb, verb (se bilaga 2a och 2b i kopieringsunderlaget). En kopia av båda dokumenten till varje elev. <u>Anpassa för elevgruppen:</u> Tycker du att det är för många ord kan du klippa av ordlistorna där det passar.
Tidsåtgång – genomförande	>20 minuter
Gruppindelning	Individuellt och i par
Instruktioner	<p>Före:</p> <p>Pedagogen skriver en saga med luckor för olika substantiv, adjektiv, adverb och verb. Varje ordklass har en specifik färg. Där ett substantiv ska skrivas in i texten är luckan markerad med färgen för substantiv osv.</p> <p>Pedagogen förbereder också färgkodade listor med ord från de olika ordklasserna. Varje elev ska få en utskrivna saga och färgkodade ordlistor. <i>Om du använder dig av de bifogade ordlistorna kan du själv avgöra hur långa du vill att de ska vara och klippa av dem där det passar!</i></p> <p>Under:</p> <p>Pedagogen läser sagan högt för klassen och stannar där det saknas ord. Eleverna får 15 sekunder på sig att individuellt välja ett ord att skriva in i sin egen saga. De väljer ett ord med rätt färg för rätt färgmarkerad lucka i texten. När hela sagan är ifylld får eleverna läsa upp sina sagor för varandra två och två.</p> <p>Till exempel: Det var en gång . Substantiv: en superhjälte, ett monster, ett spöke, en enhörning</p> <p>Funktion i Läsmysteriet:</p> <p>Lösenordet framkommer inte i själva sagorna. Däremot får eleverna dagens lösenord när sagorna är fullständiga.</p>
Färdigheter	Läsa, skriva, tala

Aktivitet	Vokalsagan
Tidsåtgång – förberedelser	10 minuter
Material	Text med luckor, ordlistor med substantiv, verb (se bilaga 3a och 3b). En kopia av båda dokumenten till varje elev. <u>Anpassa för elevgruppen:</u> Om eleverna har svårt att läsa orden kan du läsa orden högt, och markera de olika vokalljuden tydligt.
Tidsåtgång – genomförande	15 minuter
Gruppindelning	Individuellt och två och två
Instruktioner	<p>Före:</p> <p>Pedagogen skriver en saga med luckor för olika substantiv, adjektiv, adverb och verb. Varje ordklass har en specifik färg. Där ett substantiv ska skrivas in i texten är luckan markerad med färgen för substantiv osv. Pedagogen förbereder också färgkodade listor med ord från de olika ordklasserna. Varje elev ska få en utskriven saga och färgkodade ordlistor. <i>Om du använder dig av de bifogade ordlistorna kan du själv avgöra hur långa du vill att de ska vara och klippa av dem där det passar!</i></p> <p>Under:</p> <p>Pedagogen läser sagan högt för klassen och stannar där det saknas ord. Eleverna får 15 sekunder på sig att individuellt välja ett ord att skriva in i sin egen saga. De väljer ett ord med rätt färg för rätt färgmarkerad lucka i texten. Till exempel: Det var en gång _____. Substantiv: en mås, ett mos, ett bi, en by.</p> <p>När hela sagan är ifylld får eleverna läsa upp sina sagor för varandra två och två.</p> <p>Funktion i Läsmysteriet: Lösenordet framkommer inte i själva sagorna. Däremot får eleverna dagens lösenord när sagorna är fullständiga.</p>
Färdigheter	Läsa, lyssna, tala

Aktivitet	Rebus
Tidsåtgång – förberedelser	10 minuter
Material	<p>Rebus (se bilaga 4a eller 4b i kopieringsunderlaget), en kopia utskriven till varje elev, pennor.</p> <p><u>Anpassa för elevgruppen:</u> Små, enklare rebusar hittar du i bilaga 4a. Dessa är små, självständiga rebusar, som går från enklare till svårare. Använd de rebusar som du tror matchar elevernas nivå. Bilaga 5a har även ett blad med bilder på alla lösningar till rebusarna, som kan fungera som extra stöd till eleverna. Använder ni er av detta kan uppgiften för eleverna vara att para ihop rätt rebus till rätt bild.</p> <p>I bilaga 4b hittar du en längre och svårare rebusmening.</p>
Tidsåtgång – genomförande	20 minuter
Gruppindelning	Två och två
Instruktioner	<p>Förberedelser: Skriv ut en kopia av rebusarna till varje elev (och lösningsbladet i bilaga 4a om ni använder er av det).</p> <p>Genomförande: Börja i helklass. Projicera en enkel rebus på tavlan (se exempelrebus i bilaga 4 i kopieringsunderlaget). Denna löses tillsammans för att förtydliga för eleverna vad en rebus är. Därefter arbetar eleverna i par. Alla elever får varsin kopia av rebusen att lösa två och två.</p> <p>Funktion i Läsmysteriet: Vid användning av rebusmening: Lösningen på rebusen avslöjar dagens ord i ordflätan. Vid användning av smårebusar: Genom att lösa alla rebusar blir dagens lösenord/dagens brev tillgängligt.</p>
Färdigheter	Läsa, skriva

Aktivitet	Luckläsning
Tidsåtgång – förberedelser	30 minuter
Material	Text med luckor (se bilaga 5a i kopieringsunderlaget) i Powerpoint. Miniwhiteboards och pennor. <u>Anpassa för elevgruppen:</u> Om du tycker att språket i texten i kopieringsunderlaget är för komplicerat för elevgruppen kan du välja en annan text som du har tillgång till och stryka över egna bokstäver/ord.
Tidsåtgång – genomförande	20 minuter
Gruppindelning	Helklass
Instruktioner	<p>Före: Om du använder en egen saga: bestäm en mening eller ett ord som eleverna ska bygga. Välj en text och skapa luckor genom att till exempel stryka över de bokstäver eller ord som bildar det ordet eller den mening du har bestämt.</p> <p>Under: Projicera texten med luckor bit för bit. Visa en bit i taget. Låt eleverna turas om att läsa en mening var högt i helklass. När de kommer till en lucka ska de försöka lista ut den dolda bokstaven eller det dolda ordet. När ordet som är dolt bakom luckan har listats ut skriver eleverna upp ordet på sina miniwhiteboards och läraren skriver ordet på den stora tavlan. Stegvis träder lösenordsmeningen fram.</p> <p>Funktion i Läsmysteriet: Genom att lista ut vilket ord/mening som gömmer sig i luckorna blir dagens lösenord/brev tillgängligt.</p>
Färdigheter	Läsa, skriva, tala, lyssna

Aktivitet	Gåtor
Tidsåtgång – förberedelser	<5 minuter
Material	En Powerpoint med en gåta per bild, utskrivna tomma ordflättemallar (se bilaga 6a, 6b och 6c i kopieringsunderlaget). <u>Anpassa för elevgruppen:</u> Om du tycker att gåtorna i kopierings-underlaget är för svåra för elevgruppen kan du leta upp egna gåtor och göra en ordfläta som passar för dem.
Tidsåtgång – genomförande	15 minuter
Gruppindelning	Individuellt
Instruktioner	Före: Klistra in gåtorna från bilaga 6a i ett presentationsprogram med en gåta per bild. Skriv ut tomma ordflättemallar till varje elev, se bilaga 10c. Lösning av ordflätan finns i bilaga 6b. Under: Projicera gåtorna på tavlan, visa en i taget. Läs gåtan högt. Låt eleverna skriva ner sina svar i ordflättemallen. När eleverna har skrivit sitt svar ska de hålla upp mallen och visa läraren vad de skrivit, likt en diktamen. Funktion i Läsmysteriet: Svaren på gåtorna ger olika ord/meningar. Dessa placeras in i en ordfläta. I ordflätan göms ett lösenord som låser upp dagens brevlåda eller lösenord.
Färdigheter	Läsa, skriva, lyssna

Aktivitet	Vilket ska bort?
Tidsåtgång – förberedelser	5 minuter
Material	<p>Ordlistor (se bilaga 7a , 7b eller 7c i kopieringsunderlaget) i Powerpoint/Worddokument.</p> <p>Anpassa för elevgruppen: I bilaga 12 hittar du två nivåer av övningen. Bilaga 7a har listor med ord, där ett ord ska bort. Bilaga 7b är enklare och har listor med bokstäver, där en av bokstäverna på varje lista ska bort. Bilaga 7c har en tom ruta där du kan fylla i en bokstav du själv väljer. Använder du kopieringsunderlaget, men tycker att ordlistorna innehåller för många ord/bokstäver för elevgruppen kan du klippa av listorna där det passar. Bilaga 7a innehåller både listor med riktiga ord och listor med pseudoord.</p>
Tidsåtgång – genomförande	<10 minuter
Gruppindelning	Helklass
Instruktioner	<p>Före: Gör ordlistor i Powerpoint eller i Word. Alla orden ska ha något gemensamt utom ett ord. Till exempel: Alla ord har lång vokal utom ett.</p> <p>Under: Eleverna läser i kör, som i vanlig körläsning, men ett ord på listan passar inte in bland de andra orden.</p> <p>Funktion i Läsmysteriet: Genom att hitta 6 udda ord/bokstäver blir dagens lösenord/brev tillgängligt. Skriver du egna listor skulle du kunna gömma dagens lösenord i listan.</p>
Färdigheter	Tala, lyssna, läsa

Aktivitet	Rim
Tidsåtgång – förberedelser	<5 minuter
Material	<p>Ordlistor med ordpar som rimmar, utskrivna och utklippta till varje elevpar (se bilaga 8 i kopieringsunderlaget).</p> <p><u>Anpassa för elevgruppen:</u> Använder du kopierings-underlaget, men tycker att ordlistorna innehåller för många ord för elevgruppen kan du klippa av listorna där det passar.</p>
Tidsåtgång – genomförande	10–15 minuter
Gruppindelning	Två och två
Instruktioner	<p>Före: Gör ordlistor med ordpar. Ordpar = två ord som rimmar med varandra. Klipp ut alla ord.</p> <p>Under: Eleverna arbetar två och två. Uppgiften är att hitta ordparet som rimmar. När de har hittat fem ordpar ska eleverna i paret läsa orden i stafettläsning. Därefter fortsätter de och gör samma sak med nästa fem ordpar, tills de har hittat alla.</p> <p>Funktion i Läsmysteriet: Karaktären behöver fylla upp sin rimkvot för att kunna låsa upp dagens lösenord/brev.</p>
Färdigheter	Läsa, tala

Aktivitet	Ordrebus
Tidsåtgång – förberedelser	15 minuter om du producerar eget material, 5 minuter med mall
Material	Ordrebus (se bilaga 9a i kopieringsunderlaget, 9b för facit) i Powerpoint/Worddokument, miniwhiteboards eller utskrivna mallar där eleverna kan fylla i själva <u>Anpassa för elevgruppen:</u> Om du tycker rebusarna är för svåra för elevgruppen kan du skriva egna rebusar, eller välja ut ett mindre antal från kopierings-underlaget.
Tidsåtgång – genomförande	10 minuter
Gruppindelning	Helklass
Instruktioner	Förberedelser: Skriv rebusar som bara består av ord på ett dokument som du kan visa framme på tavlan för hela klassen. Genomförande: Projicera en rebus i taget för klassen. Låt eleverna skriva svaren på miniwhiteboards att hålla upp för pedagogen, eller låt eleverna fylla i de utskrivna mallarna. Funktion i Läsmysteriet: När alla elever har löst alla rebusar får de tillgång till dagens lösenord/dagens brev.
Färdigheter	Läsa, skriva

Aktivitet	Finn fem fel
Tidsåtgång – förberedelser	5 minuter
Material	Bilder och texter som beskriver bilderna, fast med fem fel (se bilaga 10 i kopieringsunderlaget). En kopia av båda per elevpar. <u>Anpassa för elevgruppen:</u> Om du tycker beskrivningen i kopieringsunderlaget är för komplicerad för elevgruppen kan du välja egna bilder och skriva egna beskrivningar till dem.
Tidsåtgång – genomförande	5 minuter
Gruppindelning	Två och två
Instruktioner	Före: Skriv ut en bild med tillhörande beskrivning till varje elev, se bilaga 10 i kopieringsunderlaget. Under: Eleverna läser texten som beskriver bilden individuellt. Sedan får de två och två försöka lista ut vad som inte stämmer i överens i beskrivningen med vad bilden visar. Funktion i läsmysteriet: När eleverna har hittat de fem felen får klassen tillgång till dagens lösenord/brevlådan läses upp.
Färdigheter	Läsa, lyssna, tala